

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

INŠPEKTORAT ZA JAVNI SEKTOR

Tržaška 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 83 84

F: 01 478 83 31

E: gp.ijs@gov.si

www.ijs.gov.si

Številka: 0611-52/2017/12

Datum: 7. 6. 2017

Na podlagi četrtega odstavka 181. člena Zakona o javnih uslužbencih (ZJU) (Uradni list RS, št. 63/07 - ZJU-UPB3, 65/08, 69/08 - ZTFI-A, 69/08 - ZZavar-E in 40/12 - ZUJF) in 43b. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS) (Uradni list RS, št. 108/09 - ZSPJS-UPB13, 107/09 - odl. US, 98/09 - ZIUZGK, 13/10, 59/10, 85/10, 94/10 - ZIU, 107/10, 110/11 - ZDIU12, 35/11 - ORZSPJS49a, 27/12 - odl. US, 40/12 - ZUJF, 104/12 - ZIPRS1314, 46/13, 46/13 - ZIPRS1314-A, 101/13 - ZIPRS1415, 25/14 - ZFU, 50/14, 95/14 - ZUPPJS15, 82/15 in 23/17 - ZDOdv) izdaja mag. Marija Tancek, inšpektorica za sistem javnih uslužbencev, v postopku inšpekcijskega nadzora v Ministrstvu za zunanje zadeve, Prešernova cesta 25, Ljubljana, ki ga zastopa minister Karl Erjavec naslednji

Z A P I S N I K O INŠPEKCIJSKEM NADZORU

I. Inšpekcijski nadzor

Inšpektorica za sistem javnih uslužbencev mag. Marija Tancek, inšpektorica višja svetnica, je v Ministrstvu za zunanje zadeve (ministrstvo, MZZ) opravila inšpekcijski nadzor na podlagi določb ZJU in ZSPJS.

Inšpekcijski nadzor je inšpektorica opravila 24. 5. 2017 v prostorih Inšpektorata za javni sektor, Tržaška 21, Ljubljana, in istega dne izdala Osnutek zapisnika o inšpekcijskem nadzoru (Osnutek zapisnika). Osnutek zapisnika je bil poslan MZZ v pripombe. Pripombe MZZ je inšpektorica upoštevala oz. se do njih opredelila v ustreznih vsebinskih točkah zapisnika.

II. Razlog inšpekcijskega nadzora

V MZZ je bil opravljen sistemski inšpekcijski nadzor nad zakonitostjo izplačil dodatka za stalno pripravljenost (C130) v letih 2015 in 2016. Za potrebe nadzora je bil MZZ pozvan k dostavi:

- pojasnil, v katerih primerih in na kakšni pravni podlagi izplačuje dodatek (C130);
- pregleda izplačil C130 za leti 2015 in 2016 (število zaposlenih, ki so prejeli dodatek in skupen znesek izplačanega dodatka);
- seznama zaposlenih, ki so prejeli C130, z navedbo delovnih mest, ki jih zasedajo (po letih);
- plačilnih list in individualnih aktov, ki so bili podlaga za določitev in izplačilo za zaposlene, ki so pri plačah za december 2015 (43 javnih uslužbencev) in december 2016 (57 javnih uslužbencev) prejeli C130.

III. Ugotovitve inšpektorice za sistem javnih uslužbencev

Inšpektorica je v okviru svojih pristojnosti opravila nadzor nad pravilnostjo dodelitve in izplačil dodatka za stalno pripravljenost (C130) pri desetih javnih uslužbencih, ki so pri plačah za december 2015 in december 2016 prejeli navedeni dodatek. To so bili: Polonca Flego, Mateja Kračun, Špela Lajmiš, Lucija Lindav Heindel, Tina Ogrinc, Sabina Osredkar, Marjan Seljak, Simon Strnad, Jelka Štemberger in Vlasta Vivod.

1. Pravna podlaga:

Plača je sestavljena iz osnovne plače, dela plače za delovno uspešnost in dodatkov (5. člen ZSPJS). Dodatki so del plače javnega uslužbenca za posebne pogoje, nevarnost in obremenitve, ki niso upoštevane pri vrednotenju zahtevnosti delovnega mesta, naziva ali funkcije (15. točka 2. člena ZSPJS). Javnim uslužbencem med drugim pripadajo dodatki za delo v manj ugodnem delovnem času (23. člen ZSPJS). Tako 32. člen ZSPJS določa, da javnim uslužbencem pripada tudi dodatek za stalno pripravljenost, in sicer le za čas dela v manj ugodnem delovnem času (pravilno: le za čas, ko je pripravljen za delo v času, ko je manj ugoden).

Kolektivna pogodba za javni sektor (KPJS)¹ v 46. členu določa, da znaša dodatek za čas stalne pripravljenosti 20 % urne postavke osnovne plače in da se javnemu uslužbencu čas stalne pripravljenosti ne šteje v delovni čas. Od 26. 4. 2017, ko je bil uveljavljen Aneks št. 9 h KPJS², 46. člen KPJS določa še višjo plačilo v primeru pripravljenosti na domu (50 %), ki velja za primer, ko je s posebnimi predpisi na področju obrambe, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, policije ter vzgoje in izobraževanja, veljavnimi na dan 26. 4. 2017, prevedena možnost, da se zaposlenemu odredi pripravljenost na določenem kraju. Ta zajema različne oblike stalne pripravljenosti oz. pripravljenosti iz ZSPJS, kolektivnih pogodb, področnih zakonov in podzakonskih predpisov (2. člen Aneksa št. 9 h KPJS). Po razlagi KPJS³ pripravljenost pomeni dosegljivost javnega uslužbenca zaradi potrebe prihoda na delo izven njegovega delovnega časa. Stalna pripravljenost mora biti pisno odrejena. Višina dodatka za čas stalne pripravljenosti je enaka ne glede na to, ali je javni uslužbenec v stalni pripravljenosti podnevi, ponoči, na delovni dan, v nedeljo, na praznik ali na dan, ki je z zakonom določen kot dela prost dan.

Zakon o zunanjih zadevah (ZZZ-1)⁴ v poglavju »III. Zaposleni v Ministrstvu za zunanje zadeve«, točki »3. Posebne pravice in obveznosti diplomatov« vsebuje 48. člen (pripravljenost za delo). Ta določa, da je pripravljenost za delo poseben delovni pogoji, pri katerem mora biti diplomat v pripravljenosti za delo na delovnem mestu, na določenem kraju ali doma. Pripravljenost za delo se ne šteje v število ur delovne obveznosti. Če diplomat med pripravljenostjo za delo dela, se to število ur šteje v število ur delovne obveznosti diplomata. V primeru, ko število opravljenih delovnih ur diplomata presega število ur njegove mesečne delovne obveznosti, se razlika ur šteje kot delo preko polnega delovnega časa. V zunanji službi (ta se skladno z drugim odstavkom 36. člena ZZZ-1 opravlja v diplomatskih predstavništvi in konzulatih Republike Slovenije ter v posebnih misijah) se pripravljenost za delo ne šteje kot poseben delovni pogoji, se pa upošteva pri določitvi plače.

Pripravljenost je predvidena ne samo v poklicni diplomaciji, ampak tudi v drugih dejavnostih s specifično naravo dela, ki zahteva nepretrgano opravljanje v primeru ogrožanja temeljnih občečloveških vrednot na konkretnem področju delovanja, ko je predvidena potreba po dodatnih nalogah zaradi najkrajše zglasitve na delu (npr. 105. in 106c. člen Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami; 43b. in 49. člen Zakona o sodniški službi; 44. 45. in 50. člen Zakona o državnem tožilstvu; 71., 102. in 106. člen Zakona o organiziranosti in delu v policiji; 55. člen Zakona o službi v Slovenski vojski; 227a. člen Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij; 82. člen Zakona o finančni upravi). Ta posebna zakonodaja stalno pripravljenost ureja podrobneje kot ZSPJS in KPJS.

ZJU stalne pripravljenosti ne ureja. Kot krovni zakon s področja delovnih razmerij javnih uslužbencev pa določa:

- da delodajalec javnemu uslužbencu ne sme zagotavljati pravic v večjem obsegu, kot je to določeno z zakonom (to je torej lahko ZJU ali kateri koli drug zakon), podzakonskim predpisom ali kolektivno pogodbo, če bi s tem obremenil javna sredstva (tretji odstavek 16. člena ZJU);
- da predstojnik ne sme sprejeti odločitve, ki bi zagotavljala javnemu uslužbencu manjše ali večje pravice oz. manj ali bolj ugodne pogoje dela, kot so določeni s predpisi s področja delovnega prava in kolektivnimi pogodbami, če zakon ne določa drugače (92. člen ZJU).

¹ Uradni list RS, št. 57/08, 23/09, 91/09, 89/10, 89/10, 40/12, 46/13, 95/14 in 91/15.

² Uradni list RS, št. 21/17.

³ Uradni list RS, št. 112/08.

⁴ Uradni list RS, št. 113/03 – ZZZ-1-UPB1, 20/06 – ZNOMCMO, 76/08, 108/09, 80/10 – ZUTD in 31/15.

Uredba o delovnem času v organih državne uprave⁵ v 5. členu ureja razporeditev polnega delovnega časa v posebnih okoliščinah. V njegovem drugem odstavku določa, da se lahko v organu ali njegovi notranji organizacijski enoti zaradi dela, ki mora biti opravljeno brez prekinitve oziroma določenega dne ali v določenem roku zaradi varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ali v izjemnih okoliščinah, uvede dežurstvo ali drugačno obliko pripravljenosti za delo. Navedeno velja za vse javne uslužbence v ministrstvih z organi v sestavi, upravnih enotah in vladnih službah. Ne velja pa za predstavništva Republike Slovenije v tujini (1. in 2. člen uredbe).

Sodna praksa, ugotavlja Ministrstvo za javno upravo v dopisu tukajšnjemu inšpektoratu, št. 0100-127/2017/2, z dne 10. 3. 2017, je glede pravne podlage za odrejanje stalne pripravljenosti neenotna. Citiramo: »O stalni pripravljenosti za delo je že nekaj sodne prakse. Tako je v sodbi Pdp 376/2010 z dne 9.12.2010 sodišče zavzelo stališče, da je stalna pripravljenost za delo lahko pomemben institut delovnega razmerja, ki presega redne delovne obveznosti, in bi kot tak moral biti urejen v ustreznem splošnem predpisu (zakonu ali kolektivni pogodbi). Kasnejša sodna praksa (Pdp 38/2011 z dne 2.6.2011, Pdp 445/2012 z dne 13.6.2012, Pdp 1159/2011 z dne 12.1.2012, Pdp 1165/2011 z dne 18.4.2012, Pdp 407/2012 z dne 9.5.2012) pa je zavzela drugačno stališče, ki pa je pri vseh navedenih sodbah vsebinsko enako, in sicer, da odrejena pripravljenost na delo ni protipravna zgolj zato, ker temelji na organizacijskem predpisu, in ta možnost ni izrecno predvidena v področnem zakonu.«

Če povzamemo:

- ZSPJS določa dodatek za stalno pripravljenost javnih uslužbencev. Vsebinsko ga ne konkretizira in ne določa razlogov za pripravljenost.
- ZZZ-1 dodatek za stalno pripravljenost veže na diplomate v notranji službi. Pripravljenost opredeljuje kot poseben delovni pogoji, v katerem je diplomat v pripravljenosti, in določa štetje delovnega časa diplomata. Razloga za pripravljenost oz. pogojev za njeno odreditev ne določa.
- Uredba o delovnem času v organih državne uprave dopušča uvedbo pripravljenosti za vse javne uslužbence MZZ.
- KPJS določa višino dodatka in s svojo kasnejšo razlago podaja definicijo pripravljenosti (tj. dosegljivost zaradi prihoda na delo) in obličnost pri njenem odrejanju.

2. Praksa MZZ:

MZZ v dopisu z dne 10. 3. 2017 pojasnjuje, da odreja stalno pripravljenost na domu in izplačuje dodatek za stalno pripravljenost na podlagi ZSPJS; KPJS in njene razlage; Uredbe o delovnem času v organih državne uprave ter 47.⁶ in 48. člena ZZZ-1.

Veljavni Akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest MZZ (Akt) v 136. členu določa, da so vsi zaposleni: »dolžni opravljati tudi delo preko polnega delovnega časa tudi v obliki dežurstva ali pripravljenosti na domu« ter da se dežurstvo in pripravljenost na domu uredi z notranjim aktom, ki ga sprejme minister. Na dežurstvo so lahko razporejeni vsi zaposleni z izjemo funkcionarjev, generalnih direktorjev, vodij sektorjev ali služb ter zaposlenih, ki imajo pisno soglasje ministra oz. generalnega sekretarja. Javni uslužbenci, katerih otroci še niso dopolnili treh let starosti, se razporedijo na dežurstvo samo, če sami tako želijo. Plačilo dežurstva v notranji službi se vrši v skladu z veljavnimi predpisi.

Navodilo o dežurstvu z dne 21. 1. 2011 določa, da se v notranji službi opravljajo splošna in posebna dežurstva. Navodilo definicije splošnega dežurstva ali posebnega dežurstva ne podaja. Določa, da

⁵ Uradni list RS, št. 115/07, 122/07 – popr. in 28/16. Uredba je bila izdana na podlagi petega odstavka 5. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije, ki se glasi: »Vlada ureja delovni čas v državni upravi ter sprejema organizacijske, kadrovske in druge ukrepe za delo vlade in ministrstev.«

⁶ Člen ureja delo preko polnega delovnega časa diplomatov in se glasi:

»Diplomati so dolžni tudi brez naloga nadrejenega neodložljive naloge opraviti preko polnega delovnega časa, v soboto, nedeljo, državnih praznikih ali na drug z zakonom določen dela prost dan. Te naloge so posebej nudenje konzularne zaščite državljanom Republike Slovenije v tujini, če bi odlašanje imelo resne posledice, ter pridobitev in posredovanje iz službenih razlogov nujno potrebnih informacij.

Diplomati so dolžni v skladu z zakonom opravljati delo preko polnega rednega delovnega časa, delo v soboto, nedeljo in državnih praznikih ali na drug z zakonom določen dela prost dan.

V zunanji službi je opravljanje dela preko polnega delovnega časa upoštevano pri določitvi plače.«

razporede splošnega dežurstva pripravlja Kadrovska služba (4. člen Navodila). Posebnemu dežurstvu so namenjeni trije člani, v katerih se nanaša na:

- javne uslužbenke v Kabinetu ministra (5. člen Navodila): opravljajo ga v skladu z *delovnimi potrebami*, po nalogu ministra ali vodje kabineta;
- javne uslužbenke, ki opravljajo delo voznika (6. člen Navodila): opravljajo ga v obliki *efektivnega dela, pripravljenosti na domu ter pripravljenosti na delovnem mestu*. Mesečno razporeditev dežurstva pripravi njihov nadrejeni, potrdi pa jo generalni sekretar;
- notranje organizacijske enote (NOE) (7. člen Navodila): uvede se lahko s sklepom ministra *zaradi dela, ki mora biti opravljeno brez prekinitve oz. do določenega dne ali v določenem roku ali v izjemnih okoliščinah*. NOE do 20. dne v mesecu sporoči Kadrovske službi razpored dežurstev za naslednji mesec.

Po 9. členu Navodila (*»čas in kraj splošnega dežurstva«*) v okvir splošnega dežurstva štejeta efektivno delo (tj. delo preko polnega delovnega časa) in pripravljenost na domu. Dežurstvo kot efektivno delo se opravlja: *»v prostorih, namenjenih dežurni službi«, in sicer vsak delovni dan od 15.30 do 20.30 ter ob sobotah, nedeljah, praznikih in dela prostih dnevih od 9.00 do 20.00*. V obliki pripravljenosti na domu se dežurstvo skladno z 9. členom Navodila opravlja:

- strokovni dežurni uslužbenec (=diplomat) vsak dan od 20.00 oz. 20.30 do 9.00 naslednjega dne in v tem času mora biti dosegljiv po dežurnem prenosnem telefonu in
- administrativni dežurni uslužbenec (=nediplomat, izjemoma diplomat) od 9.00 do 20.00 ob sobotah, nedeljah, praznikih in dela prostih dneh.

Skladno s 16. členom Navodila je podlaga za izplačilo ur pripravljenosti na delo mesečni razpored dežurstev. Pripravljenost na domu se zabeleži na obrazec za izplačilo kot pripravljenost na domu, in sicer od zaključka efektivnega dela v dežurstvu do 9. ure naslednjega dne, razen če je naslednji dan sobota, nedelja, praznik ali dela prost dan, ko pripravljenost traja do 8. ure.

Glede drugega odstavka 136. člena Akta MZZ v dopisu z dne 3. 4. 2017 pojasnjuje, da gre oprostitev od splošnega dežurstva. Iz posredovanega seznama je razvidno, da je bilo v letu 2015 in 2016 splošnega dežurstva oproščenih 52 oseb na 41 funkcijah oz. položajnih delovnih mestih. Uslužbenke, ki so na položajnih delovnih mestih, namreč MZZ zaradi delovnih obveznosti ne razporeja na opravljanje splošnega dežurstva. Poleg dežurstva, ki se izvaja v obliki prisotnosti v prostorih MZZ (v dežurni sobi), so na MZZ organizirana tudi posebna dežurstva v obliki pripravljenosti na domu za določene NOE, ki so ključnega pomena za nemoteno izvajanje nalog NOE.

MZZ v dopisu z dne 10. 3. 2017 dodaja, da je zunanja politika področje, kjer se dogodki in aktivnosti ne ozirajo na delovni čas v Sloveniji ali dan v tednu, zato je narava dela na MZZ specifična. V mednarodnem okolju je takojšen in usklajen odziv MZZ samoumeven in vključuje naloge kriznega upravljanja, odzivanje na redne in izredne dogodke v mednarodnem prostoru ter predvsem zaščite državljanov RS in varovanje slovenskih interesov v tujini. Diplomatska predstavništva in konzulati RS v tujini delujejo v različnih časovnih pasovih in potrebujejo neposreden kontakt s prestolnico. Učinkovito izvajanje zunanje politike terja tudi neprestan stik s kabineti zunanjih ministrstev drugih držav, najvišjimi predstavniki mednarodnih inštitucij ter z v RS akreditiranimi tujimi diplomatskimi predstavniki; ažurno in usklajeno koordinacijo in verifikacijo gradiv za pogovore na najvišji ravni. To skladno s 5. členom navodila zagotavlja s posebnim dežurstvom oz. stalno pripravljenostjo uslužbenecv ožjega Kabineta ministra.

Preglednica 1: *Pregled izplačil dodatka za stalno pripravljenost v MZZ v 2015 in 2016 (Vir podatkov: MZZ, zadnji stolpec ISPAP)*

Leto	Št. javnih uslužbenecv	Št. ur stalne pripravljenosti	Bruto izplačilo (EUR)	Kontroli podatek ISPAP (EUR)
2015	129	75.886	148.565,36	148.243,95
2016	107	79.590	168.608,68	168.617,70

3. Dodelitve in izplačila dodatka za stalno pripravljenost posameznim javnim uslužbencem:

Preglednica 2: Dodelitve in izplačila dodatka za stalno pripravljenost posameznim javnim uslužbencem pri plači za december 2015 in december 2016

	DM	NOE	C130 za 12/2015		C130 za 12/2016		
			ure	znesek (bruto, EUR)	ure	znesek (bruto, EUR)	
1	Flego Polonca	diplomat 1. ranga	Služba za odnose z javnostmi/Sektor za SZVP	13	31,06	13	31,59
2	Kračun Mateja	diplomat 1. ranga	Direktorat za multilateralo	ni	ni	13	43,24
3	Lajmiš Špela	diplomat 1. ranga	Kabinet ministra	245	856,75	156	561,18
4	Lindav Heindel Lucija	svetovalec	Oddelek za privilegije in imuniteto	ni	ni	22	32,11
5	Ogrinc Tina	diplomat 1. ranga	Sektor za Vzhodno Evropo ...	24	66,82	12	39,91
6	Osredkar Sabina	diplomat 2. ranga	Oddelek za varnostne interese ...	ni	ni	13	24,97
7	Seljak Marjan	diplomat 1. ranga	Služba za informacijsko tehnologijo	ni	ni	233	838,18
8	Strnad Simon	administrator V	Oddelek za varnost, logistiko ...	ni	ni	129	160,94
9	Štemberger Jelka	diplomat 1. ranga	Prevajalski oddetek	ni	ni	128	460,46
10	Vivod Vlasta	sekretar	Kabinet ministra	300	1.089,37	ni	ni

3. 1 November 2015:

Kontrolirani javni uslužbenci so novembra 2015 stalno pripravljenost opravili na podlagi:

- odredbe generalnega sekretarja mag. Stanislava Vidoviča z dne 5. 10. 2015, izdane na podlagi 142. člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR)⁷, 17. člena Uredbe o delovnem času v organih državne uprave,⁸ zaradi izvrševanja 47. in 48. člena ZZZ-1, in sicer:
 - Tina Ogrinc (»strokovna dežurna«) (dva dni, ure so specificirane)
 - Polonca Flego (»strokovna dežurna«) (en dan, ure so specificirane)
 - Lucija Lindav Heindel (»administrativna strokovna«) (pet dni, ure so specificirane)
- sklepa generalnega sekretarja Tomaža Kunstlja z dne 31. 8. 2012, izdanega na podlagi prvega odstavka 33. člena ZJU, drugega odstavka 47. in 48. člena ZZZ-1, 136. člena Akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest in 5. člena Navodil o dežurstvu, o uvedbi dežurstva javnih uslužbencev v ožjem Kabinetu ministra (od 1. 9. 2012 dalje do preklica vsak delovni dan od 17.30 do 8.00 naslednjega dne, ter cel dan ob dela prostih dnevih v obliki pripravljenosti na domu⁹):
 - razpored javnih uslužbencev ni bil predložen.

MZZ je predložilo specifikacije ur, opravljenih v pripravljenosti:

- javni uslužbenki Flego in Ogrinc sta izpolnili predpisani obrazec, ki ga je potrdila vodja kadrovske službe.
- Javni uslužbenki Lajmiš in Vivod sta podpisali elektronski izpis specificirane evidence dela za november 2015.

⁷ V vsej predloženi dokumentaciji je citiran neveljaven ZDR (opredeljen z naslednjima objavama: Uradni list RS, št. 42/02 in 103/07; pravilno: Uradni list RS, št. 42/02, 79/06 – ZZZPB-F, 103/07, 45/08 – ZArbit in 21/13 – ZDR-1), katerega 142. člen je nosil naslov »polni delovni čas« in se glasil:

»(1) Polni delovni čas ne sme biti daljši od 40 ur na teden.

(2) Z zakonom oziroma s kolektivno pogodbo se lahko določi kot polni delovni čas delovni čas, ki je krajši od 40 ur na teden, vendar ne manj kot 36 ur na teden.

(3) Z zakonom ali drugim predpisom v skladu z zakonom ali s kolektivno pogodbo se lahko določi za delovna mesta, pri katerih obstajajo večje nevarnosti za poškodbe ali zdravstvene okvare, polni delovni čas, ki traja manj kot 36 ur na teden.

(4) Če polni delovni čas ni določen z zakonom ali kolektivno pogodbo, se šteje kot polni delovni čas delovni čas 40 ur na teden.«

V letu 2013 je začel veljati nov Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1) (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16 in 15/17 – odl. US).

⁸ Člen ureja odrejanje nadur.

⁹ Obrazložitev sklepa navaja, da se posebno dežurstvo v obliki pripravljenosti na domu uvede zaradi, citiramo: »nemotenega delovnega procesa«.

- Za javno uslužbenko Lindav Heindel specifikacija ni bila predložena. Dodatek javni uslužbenki ni bil izplačan.

Ugotovitve inšpektorice:

MZZ ni predložilo dokumentacije, da je bila javnima uslužbenkama Špeli Lajmiš in Vlasti Vivod pripravljeno pisno posebej odrejeno (Razlaga 46. člena KPJS). Pripravljenost mora biti odrejena konkretnemu zaposlenemu za konkretno obdobje. Do dodatka za čas stalne pripravljenosti javni uslužbenki zato nista upravičeni in morata dodatek vrniti skladno s 3a. členom ZSPJS.

V pripombah na Osnutek zapisnika MZZ navaja, da na podlagi sklepa z dne 31. 7. 2012 dežurstvo v obliki pripravljenosti na domu opravljajo uslužbenci Kabineta ministra (priloga: sistemizacija delovnih mest z zasedbo na dan 1. 11. 2015 – v kabinetu zaposlenih 14 javnih uslužbencev). Poimenski seznam javnih uslužbencev, ki so bili v preteklem mesecu v pripravljenosti, se navede v potrdilu, ki ga podpiše minister in posreduje v Kadrovska služba. Kadrovska služba je na podlagi tega potrdila z dne 7. 12. 2015 (v prilogi – potrdilo se nanaša na število nadur v novembru 2015 in na število ur za stalno pripravljenost na domu v oktobru 2015) izvedla izplačilo dodatka.

MZZ meni, da iz razlage kolektivne pogodbe ne izhaja, da mora biti stalna pripravljenost odrejena posebej, za vsakega uslužbenca poimensko. Vsi uslužbenci so imeli pripravljenost odrejeno pisno, kar pomeni na način, kot se glasi razlaga 46. člena KPJS. Dodatek se je izplačeval samo tistim, katerih pripravljenost in dosegljivost se je glede na aktualno problematiko tekoči mesec dejansko potrebovala. Nadalje MZZ meni, da je odredba zaradi tega, ker se ne glasi na posameznega uslužbenca posebej, lahko samo pomanjkljiva, nikakor pa ne nična in da je poziv k podpisu dogovora o vračilu vezan le še na primere, ko je do napačnega izplačila prišlo zaradi računalniške ali računске pomote pri obračunu plače.

Inšpektorica dodatno pojasnjuje, da sklep z dne 31. 7. 2012 ni ustrezna pravna podlaga, saj se nanaša na »zaposlene v ožjem Kabinetu ministrak«, ti pa niso niti določeni niti določljivi. Zato na njegovi podlagi sploh ne more biti znano, katerim javnim uslužbencem kabineta naj bi bila v določenem mesecu vnaprej odrejena pripravljenost (in katerim ne). Poimensko namreč niso navedeni in ravno tako ni znano, kateri poimensko določeni javni uslužbenci sodijo v »ožji« in kateri v »širši« Kabinet ministra. Vsekakor niti uslužbenci »ožjega« Kabineta ministra, tudi če bi bil ta določen (sestava kabineta od vseh notranje-organizacijskih enot najbolj variira, saj se avtomatično zamenja z vsakim ministrom), vse od leta 2012 ne morejo biti noč in dan v pripravljenosti, saj je treba upoštevati tudi njihovo pravico do odmora in počitkov na eni strani in po drugi strani odsotnosti z dela kot sta npr. letni dopust in bolniški stalež. Nadalje, MZZ se smiselno sicer sklicuje, se je bila pripravljenost in dosegljivost Špele Lajmiš in Vlaste Vivod dejansko potrebna glede na aktualno problematiko (slednja bi, če bi bila obrazložena, lahko vsebinsko utemeljila pripravljenost). Ne upošteva pa, da bi po Navodilu pripravljeno morali opravljati po nalogu ministra ali vodje kabineta (Vivodovi bi kot vodji Kabineta ministra po pooblastilu nalog moral izdati minister) (takega naloga MZZ ni predložilo) in da je po Navodilu podlaga za izplačilo pripravljenosti v notranji službi mesečni razpored dežurstev, odobren s strani vodje notranje-organizacijske-ene (takega potrjenega razporeda MZZ ni predložilo). Dodatno inšpektorica ugotavlja, da Kabinet ministra v dveh predloženih depešah generalnega sekretarja, ki vsebujeta razpored dežurstev strokovnih služb, ni naveden¹⁰ in da je bil v notranje-organizacijskih enotah, ki so navedene, hkrati dežuren po en javni uslužbenec. MZZ skratka ni listinsko izkazalo, da je bila javnima uslužbenkama pripravljeno pisno odrejeno.

3. 2 November 2016:

Kontrolirani javni uslužbenci so novembra 2016 stalno pripravljeno opravili na podlagi:

- odredbe generalnega sekretarja mag. Stanislava Vidoviča z dne 5. 10. 2016, izdane na podlagi 142. člena ZDR, 17. člena Uredbe o delovnem času v organih državne uprave zaradi izvrševanja 47. in 48. člena ZZZ-1, in sicer:
 - Polonca Flego (»strokovna dežurna«) (en dan, ure specificirane)
 - Mateja Kračun (»strokovna dežurna«) (en dan, ure specificirane)
 - Tina Ogrinc (»strokovna dežurna«) (en dan, ure specificirane)

¹⁰ Navedene: Služba z informacijsko tehnologijo - Informatika in Mobilna telefonija, Logistika, Varnost, Kurirska služba, Vozni park, Oddelek za vize in tujce, Služba z odnose z javnostjo in Prevajalski oddelek.

- Sabina Osredkar (»strokovna dežurna«) (en dan, ure specificirane)
- Lucija Lindav Heindel (»administrativna strokovna«) (pet dni, ure so specificirane)
- sklepa generalnega sekretarja Tomaža Kunstlja z dne 31. 8. 2012 (naveden že pri novembru 2015):
 - razpored javnih uslužbencev ni bil predložen
- odredbe generalnega sekretarja mag. Stanislava Vidoviča z dne 30. 10. 2015, izdane na podlagi 142. člena ZDR in 17. člena Uredbe o delovnem času v organih državne uprave o pripravljenosti na domu v Diplomatskem protokolu, Prevajalskem oddelku, depeše generalnega sekretarja mag. Stanislava Vidoviča z dne 11. 11. 2016 (»dežurstvo strokovnih služb MZZ od 11. do 18. 11. 2016«) in razporeda vodje Prevajalskega oddelka Jelke Štemberger z dne 2. 12. 2016¹¹:
 - Jelka Štemberger (sedem dni; ure specificirane)
- odredbe generalnega sekretarja mag. Stanislava Vidoviča z dne 28. 10. 2016, izdane na podlagi 142. člena ZDR ter 15.¹² in 17. člena Uredbe o delovnem času v organih državne uprave o pripravljenosti na domu Simonu Strnadu (osem dni nepretrgoma)
- odredbe vodje Službe za informacijsko tehnologijo mag. Aleksandra Boha z dne 28. 10. 2016, izdane na podlagi 142. člena ZDR in 17. člena Uredbe o delovnem času v organih državne uprave o pripravljenosti na domu in depeše generalnega sekretarja mag. Stanislava Vidoviča z dne 25. 11. 2016 (»dežurstvo strokovnih služb MZZ od 25. 11. do 2. 12. 2016«)¹³:
 - Marjan Seljak (16 dni, ure so specificirane)

MZZ je predložilo specificacije ur, opravljenih v pripravljenosti:

- javne uslužbenke Flego, Lindav Heindel, Kračun, Ogrinc in Osredkar so izpolnile predpisani obrazec, ki ga je potrdila vodja kadrovske službe.
- Javnima uslužbencema Seljaku in Strnadu je specificacijo pripravljenosti potrdil vodja službe, v kateri opravljata delo.
- Javna uslužbenka Lajmiš je podpisala elektronski izpis specificirane evidence dela za november 2016.
- Javna uslužbenka Štemberger je podpisala specificacijo svoje pripravljenosti.

Ugotovitve inšpektorice:

MZZ ni predložilo dokumentacije, da je bila javni uslužbenki Špeli Lajmiš v novembru 2016 stalna pripravljenost pisno odrejena (Razlaga 46. člena KPJS). Do dodatka za čas stalne pripravljenosti zato ni upravičena in mora dodatek vrniti skladno s 3a. členom ZSPJS.

Za Špelo Lajmiš je MZZ podalo enake pripombe, kot so bile navedene že pri novembru 2015, le da se nanašajo na stanje novembra 2016. Stališče inšpektorice je obrazloženo pri novembru 2015.

¹¹ MZZ v pripombah na Osnutek zapisnika navaja, da ima razpored napačen datum izdaje in da iz depeše izhaja, da je bil razpored dežurstva odrejen pravočasno.

¹² Člen ureja izkoriščanje presežka ur.

¹³ Z depešo je bil razpored dežurstva spremenjen, tako da je Marjan Seljak za čas 25. 11.-2. 12. 2016 nadomestil uslužbenca, ki je bil določen na razporedu za dežurstvo, tj. Zdenka Milavca.

IV. Ukrepi inšpektorice za sistem javnih uslužbencev

Inšpektorica **p r i p o r o č a** ministru za zunanje zadeve:

- da pripravljenost za delo v svojih notranjih aktih normira tako, da opredeli tudi vsebinska merila (razloge) za odrejanje pripravljenosti in tako, da bo jasno razmejena od dela preko polnega delovnega časa;
- da stalno pripravljenost uredi za vse javne uslužbence oz. NOE enako, razen kadar ima za drugačno obravnavo stvarno utemeljene razloge (velja zlasti za razloge za pripravljenost in pristojno osebo za odrejanje pripravljenosti ter pristojno osebo za potrjevanje opravljene pripravljenosti);
- da pripravljenost za delo izvaja tako, kot je določeno v predpisih, kolektivnih pogodbah in notranjih aktih.

Na podlagi prvega odstavka 43č. člena ZSPJS inšpektorica **o d r e j a** ministru za zunanje zadeve, da kot odgovorna oseba skladno z ugotovitvami inšpektorice:

- da javnima uslužbenkama Špeli Lajmiš in Vlasti Vivod določa in izplačuje dodatek za stalno pripravljenost skladno s 3. členom ZSPJS in da nezakonitost odpravi v skladu s 3a. členom ZSPJS;
- da nepravilnosti odpravi tudi pri vseh preostalih javnih uslužbencih, ki niso bili pregledani v okviru tega inšpekcijskega nadzora;
- da o izvedenih ukrepih in finančnih učinkih izvedenih ukrepov poroča v 60 dneh od prejema tega zapisnika in za kontrolirane javne uslužbence predloži listinska dokazila o odpravljenih nepravilnostih.

V. Pouk o pravnem sredstvu

Predstojnik lahko poda ugovor zoper ta zapisnik v roku osmih dni po vročitvi zapisnika. Pisni ugovor se lahko vloži neposredno pri Inšpektoratu za javni sektor, Tržaška 21, 1000 Ljubljana ali pošlje priporočeno po pošti, lahko pa se poda tudi ustno na zapisnik. O ugovoru bo odločil minister za javno upravo.

Na podlagi 23. člena Zakona o upravnih taksah, za ugovor zoper ta zapisnik ni treba plačati upravne takse.

Mag. Marija Tancek
inšpektorica višja svetnica
inšpektorica za sistem javnih uslužbencev

Vročiti:

1. Karl Erjavec, minister, Ministrstvo za zunanje zadeve, Prešernova cesta 25, Ljubljana - osebno po ZUP
2. Boris Koprivnikar, minister, Ministrstvo za javno upravo, po e-pošti na naslov: gp.mju@gov.si